

Danilo Gorinšek: Žalostna ljubezen. Pesmi. Založila in tiskala Ptujška tiskarna v Ptuj. 1929. Strani 50.

Kvalitativno in kvantitativno neznatna zbirka. Tudi nepomembna. Vsebuje 24 slabotnih pesmi, ki nosijo naslov, ki se ne ujema z njih vsebino in je vrhu tega še slab in nesamostojen (žalostne roke!). Pravega erotičnega čuvstva ni nikjer. Sentimentalno petošolstvo, ki ga označuje omledna solzavost in nepristnost občutja. Verjamem, da je avtor resnično potrft nad svojo «žalostno ljubeznijo», da ga osebno boli; pesniško me pa tako prelivanje črnila v verze ne gane, vzbuja mi prej pomilovanje kot sočutje. Papir! Vsebine ni, ne nove, ne osebne. Niti enega pristnega doživetja nisem našel, niti enega res dobrega verza, ki bi bil prost vseh banalnosti, ki so jih polne ljubavne pesmi.

O Gorinškovem «pesnikovanju» se ne da mnogo povedati. Njegova izrazna moč je majhna. Govoriti pri njegovih pesmih o soglašanju forme (gradbe verzov) z vsebino (tudi čuvstvenim tonom, ki ga Gorinšek ne pozna!) je nezmysel. Kitice njegovih pesmi so namreč brez pomena, so mu le zunanje znamenje za pesem. Prav tako ne ve, kaj je muzikalna ubranost verzov in kitic v pesmi. Zato ne ve, kaj je rima, ne kaj pomeni. Gotovo ve, da rimani verzi v kitici še ne ustvarijo pesmi? Še nekaj. Svojevrstno je doživetje pomena stihov, ki ureja tudi obliko z občutjem in ustvarja umetniško celoto. Tu o tem kar molčimo! Notranja sestava njegovih pesmi je močno obrabljena in slepo posneta (po Jenku!). Kaže samo Gorinškovo neustvarjajočo naravo. Pesniti namreč v stilu odprtih figur — tako, da nosita na primer prvi dve kitici (a in b) podobo, ki jo pesnik v tretji kitici (c) razplete iz prvih dveh v osebni pomen — je danes pesniška zaostalost in nesodobnost. Primer tega načina sta n. pr. pesmi št. 8 in št. 11. Razen tega so njegove pesmi polne stilističnih hib, ki kažejo avtorjevo neznanje (n. pr. «Spominčice pršijo (?) v svet modrine (?)» str. 26; «Zdaj z Bogom (!?) bela (!) roka! Moli zame!» str. 21; «Dobra majska noč krčmari (?)» str. 7, i. t. d.), polne banalnosti, posebno v tonu pesmi in v vsebini (n. pr. «Prinesla si mi davno mojo sanjo (!)» pesem str. 26, 27, i. t. d.), prav tako tudi besedne banalnosti in neizčiščenosti (lep zgled tega je vsa pesem na str. 9., bodisi v smešni podobi, bodisi v osemkratnem ponavljanju besede hram s patetičnim koncem: «O da v tem hramu v vek klečiš!»)

Dovolj. Gorinšek je slab «stihotvorec», ki ne pozna niti osnovnih pojmov lirike, o stilu pri njem kar molčimo. Zbirka je najmanj za trideset let zaostala ptica in je poleg tega še, gledana iz tistega časa, nepesniška in slaba, res «žalostna ljubezen».

Anton Ocvirk.

Dva priložnostna spisa. O priliki praznovanja 120letnice ustanovitve Ilirije, ki se je slavnostno vršila sredi oktobra z odkritjem spomenika, postavljenega v spomin Iliriji in Napoleonu, sta izšli tudi dve publikaciji. Prvo je izdal pripravljalni odbor za postavitev spomenika pod naslovom «Napoleon in Ilirija». Knjižica vsebuje na 36 straneh življenjepise Napoleona (do prihoda v Ljubljano), Marmonta in Nodierja, sestavek o pomenu Napoleonove Ilirije za slovenščino ter podroben opis francoske obrambe naših krajev leta 1815. Ponatisnjen je Vrhovčev opis padca Ljubljane v francoske roke leta 1809. ter Vodnikova «Ilirija oživljena» in Aškerčev «Napoleonov večer». Med sestavki so tudi številni citati iz Napoleonove «korespondence» in «Mémoires», v katerih se veliki cesar izraža o važnosti Ilirskih provinc ter citati iz avtorjev najboljših del o naši Iliriji. Knjižico krasijo poleg drugih tudi več slik vodilnih mož in takratne Ljubljane ter, žal, premajhna kartografska sličica Ilirije ter Ilirije in tedanje Karadordeve Srbije. Pripomniti moram, da je na str. 18. v sestavku o Marmontu napačno navedena površina in število prebivalstva